Commissie van Toezicht Penitentiaire Inrichting Rotterdam Locatie De Schie

Jaarverslag 2024

Locatie De Schie

Commissie van toezicht PI de Schie Rotterdam

JAARVERSLAG 2024

Woord vooraf

Het werk van de commissie van toezicht is in 2024 verricht door 13 leden die niet in dienst zijn van de inrichting. Zij zijn zorgvuldig geworven en beschikken over uiteenlopende kennis en vaardigheden. De commissie is onafhankelijk en zij verricht haar taken met de bedoeling om de gang van zaken in de PI volgens de regels te laten verlopen zodat de last van de gevangenschap voor de gedetineerden niet onnodig wordt verzwaard. Spanningen die met het gedwongen verblijf samenhangen worden zo goed mogelijk afgevangen met arbeid, aandacht, recreatie, bezoek, luchten en gesprekken. Controle op dit systeem dient het belang van een humane detentie en gebeurt ter voorbereiding van een delictvrije toekomst. Klachten en grieven van gevangenen scheppen gelegenheden voor de commissie om contact te leggen en de praktijk en de aanpak permanent te onderzoeken en zo nodig te verbeteren. Het uitvoeren van de vrijheidsstraf is een publieke zaak, hetgeen ook geldt voor het toezicht daarop. De maatschappij houdt aldus toezicht .

Het jaar 2024 is een jaar geweest waarin de vitaliteit van de organisatie is beproefd. Ervaren werkers namen afscheid en nieuwe medewerkers zijn ingestroomd . Krapte op de arbeidsmarkt betekende een noodzakelijke aanpassing van het programma aan een verhoogde behoefte aan celcapaciteit. Met name in de grootstedelijke omgeving van de Randstad leidt het gebrek aan voldoende personeel tot versobering van het programma. De uitbreiding van het aantal cellen in PI De Schie van 245 naar 278 betekende tevens een verzwaring van de werklast. De organisatie functioneert op de top van haar vermogen.

De commissie zal in deze terugblik met waardering de inspanningen van de medewerkers honoreren tot het bieden van een veilige en verantwoorde omgeving voor mensen die van rechtswege van hun bewegingsvrijheid zijn ontheven omdat ze zijn verdacht of veroordeeld wegens misdrijven,
.
In dit verslag legt de commissie verantwoording af van het verrichten van haar taken over 2024.
Het verslag is een openbaar document dat u ter lezing wordt aangeboden en aanbevolen.

mr. Saskia Evers, voorzitter

Inhoudsopgave pg

1 Inleiding 4

2 Het toezicht
a Weekdienst klachten en grieven 6
b De maandvergadering
c De beklagzittingen 7
d De portefeuilles

3 de afdelingen AB CD 9

4 De onderwerpen
a Medische zaken 13
b Geestelijke verzorging
c Arbeid en recreatie 14
d Gedeco 16
e Diversen

Inleiding

U bent begonnen het Jaarverslag te lezen over 2024, hetgeen de wetgever van de Penitentiaire beginselenwet ons als Commissie van Toezicht opdraagt jaarlijks te verzorgen. Het verslag beschrijft het toezicht dat van rechtswege dient te gebeuren.
Dit toezicht wordt noodzakelijk geacht om de behandeling van gevangenen te laten plaats vinden, zoals het door de Nederlandse wetgever is bedoeld. Daarbij worden betrokken de regels van humanitaire bescherming op Europees niveau.

Het verslag biedt de verantwoording van de inspanningen die de commissie zich getroost om met 13 door de minister benoemde personen een aantal gedetineerden een situatie te bieden van gevangenschap, die behoorlijk aan de gestelde wettelijke eisen voldoet. Deze buitenstaanders kijken kritisch en onafhankelijk naar hoe het er binnen toegaat. Het zicht op de situatie leidt tot bijstelling van de koers of de route. Het toezicht is niet vrijblijvend.
De commissie is gedurende 2024 niet van samenstelling veranderd hetgeen de cohesie bevordert en de standpuntbepaling versterkt. Men raakt op elkaar ingespeeld. De onderlinge informatie verloopt in toenemende mate digitaal. De rol van de secretaris is cruciaal. Hij volgt, stuurt en beïnvloedt de processen.

Er is in 2024 na verkiezingen een regering aangetreden die een verdere versobering van faciliteiten nastreeft voor mensen die door hun misdaden , bewezen en onbewezen, de samenleving ernstig belasten.
Het aantal gedetineerden groeit- naarmate het verslagjaar vordert - in De Schie door uitbreiding van individuele cellen naar meermanscellen van 245 naar 278.
De knelpunten in de Schie zijn van een provinciale omvang omdat veel naburige penitentiaire inrichtingen dezelfde capaciteits- en personeelsvraagstukken moeten oplossen en men dus op een lokale arbeidsmarkt op de schaal van de Randstad tegen wil en dank concurreert.

Er blijkt een groeiende behoefte aan celcapaciteit te bestaan na een periode van recente sluiting van 4 inrichtingen. Voor Nederland staat vast dat er sinds 2014 26 inrichtingen werden gesloten omdat ze destijds overbodig zouden zijn, gegeven de verminderde behoefte bij de rechterlijke macht om vrijheidsstraffen op te leggen.
Er diende veel personeel af te vloeien. De pensionering van enkele honderden oudgedienden leidde bovendien tot vele vacatures in de sector. Het afschaffen van de oude VI regeling leidde tot een langer verblijf in

detentie en door lokale chronische personeelstekorten ontstond de noodzaak om elders sommige afdelingen buiten gebruik te stellen.

In de Randstad kampt de Dienst Justitiële Inrichtingen met personeelstekorten die tot interne reorganisaties in de inrichtingen leiden om bestaand personeel te behouden en de werklast evenwichtig verdeeld te houden door efficiencymaatregelen. Het ziekteverzuim en het verloop zijn een graadmeter voor onvrede.
Voor De Schie is ongeveer een derde van het personeel nog onvoldoende op het streefniveau geschoold. De penitentiaire kwaliteit is bovendien in het geding wanneer het personeel overbelast raakt en de onvrede niet gematigd kan worden gehouden. Dat heeft in 2024 de druk op de directie en de afdelingshoofden opgevoerd. Maar ook het uitvoerend personeel wordt geconfronteerd met de gevolgen doordat gedetineerden klagen over uitval van sport- en avondprogramma's en zich tekortgedaan voelen door kortaangebondenheid van personeel, gegeven hun werkdruk.

De Commissie van Toezicht is een van de instrumenten die ontwrichting van het systeem tijdig kunnen signaleren om bij te sturen en de veiligheid te garanderen. Leden van de commissie hebben een onbeperkte toegang. Wekelijkse contacten en waarnemingen, maandelijkse vergaderingen, zittingen om klachten te beslechten en structurele contacten met medewerkers in het kader van portefeuilles, leveren een beoogd betrouwbare weergave op van de situatie en een permanente interactie met de leiding van de PI : directie en afdelingshoofden.
De juridisch medewerker is een vaste vraagbaak voor de commissie bij de bemiddeling van grieven. Zij beschikt over de achtergrondinformatie van de afdelingen waar de medewerkers het logboek bijhouden met de bijzonderheden. Haar interventies leiden menigmaal tot het intrekken van klachten.

2 HET TOEZICHT

a Wekelijkse contacten met klagers over klachten en grieven [zie de cijferbijlage]
De commissie heeft een rooster ontworpen waarbij 9 leden bij toerbeurt in de weekdienst op bezoek gaan bij gedetineerden met actuele klachten over directeurs-beslissingen of over grieven over de bejegening door personeel. Het gaat hier jaarlijks over meer dan 1000 gevallen. Over 52 weken uitgespreid komt dat gemiddeld neer op ruim 20 zaken per week.
De voorzitters van de 4 beklagkamers zijn uitgesloten van de directe contacten met klagers zodat hun onbevangenheid en onpartijdigheid niet wordt beïnvloed.
Dat betekent dat er op het secretariaat een selectie plaatsvindt met betrekking tot de ontvankelijkheid en de bemiddelbaarheid. Veel klachten worden feitelijk beantwoord en opgelost door een samenspel van de juridisch medewerker en de afdelingshoofden. Met vindingrijkheid en aandacht voor de interventie kan onvrede wegebben en kan de klacht worden ingetrokken.

Soms worden er groepsklachten ingediend over bv de verwarming of de telefoon of over het uitvallen van de buitensport en over de winkel.
De commissie heeft getracht een oplossing te vinden voor de “veelklagers” en de klachten van lagere urgentie. Sommige klachten ontstaan immers spontaan in de waan van de dag. De selectie van zaken die op zitting dienen te komen van de beklagcommissie vergt veel tijd en nauwkeurigheid met name als tolken en advocaten deelnemen. In de afweging van de kennelijk niet ontvankelijke zaken is er overleg tussen de secretaris en de beklagvoorzitters.
Advocaten worden aangemoedigd te verschijnen in plaats van online deelname.
Er is in 2024 een nieuw formulier ontworpen waarmee de weekcommissaris verslag doet van de bevindingen en de voorkeuren van de klager en de bemiddelingskansen.
In het overleg met de afdelingshoofden wordt geëvalueerd over hoe de procedure kan worden gestroomlijnd met een meer directe – want oplossingsgerichte - interventie.

2B Maandelijkse vergadering onderling en met de directie
Om de observaties en de bevindingen regelmatig uit te wisselen is afgesproken dat elk weekdienstverslag wordt verspreid onder de commissieleden. Maandelijks is er volgens een vast rooster een vergadering

belegd zodat collectief en zo mogelijk plenair gezamenlijke standpunten kunnen worden voorbereid en collegiale consultatie kan plaatsvinden. Daarna vindt overleg plaats met de directie volgens een vaste agenda. De secretaris maakt het verslag dat op de volgende bijeenkomst wordt vastgesteld.
De commissie bleef in 2024 onveranderd van samenstelling. De verdeling mannen vrouwen, leeftijden en professionele achtergronden is evenwichtig. Een van oorsprong Turkse advocate en een Iraanse tolk jurist verruimen de inzichten.
De heer Vis heeft de voorzittersrol van de Commissie na 7 jaar overgedragen aan mevrouw Evers. Bij de directie is een nieuwe algemeen directeur aangetreden en werd een nieuwe plaatsvervangend directeur benoemd.
In de interactie tussen directie en commissie is sprake van constructieve samenspraak en een welwillende houding gezien elkaars positie. De voorzitter wordt tijdig door de directie geïnformeerd over incidenten.
In de vergadering is besloten om in 2024 6 keer fysiek te vergaderen en 6 keer online.
Daarmee beoogde de commissie om de deelname te bevorderen van degenen die hun reguliere werk moeten laten prevaleren. Om elkaar niet uit het oog te verliezen en de cohesie in de commissie te versterken is echter besloten elkaar in 2025 elk kwartaal eenmaal online te begroeten en te bevragen.

2C De beklagzittingen

Met 4 beklagvoorzitters en telkens 2 bijzitters werden in 2024 30 beklagzittingen gehouden. Na hoor en wederhoor vindt uitspraak plaats ter beslechting van het geschil. De rechtmatigheid van beslissingen van de directie wordt aldus getoetst.
De bijzitters uit de commissie rouleren De samenstelling van de stukken is een taak voor de secretaris. De klager kan zich laten bijstaan door een advocaat. Soms is er een tolk. Het ritueel van de zitting met hoor en wederhoor staat vast. Sommige zaken laten zich ter plekke afhandelen met een mondelinge uitspraak of een spontane intrekking.
Vaak blijkt dat de datum van het betwiste voorval geruime tijd geleden is. In 2024 is echter sprake van een inhaaloperatie, zodat recentere zaken konden worden beslecht.

De uitspraken van de beklagcommissie zijn voor partijen bindend.
Bij gegronde klachten is vaak sprake van enige compensatie.
De directie of de klager kunnen hoger beroep aantekenen bij de RSJ, de Raad voor de Strafrechtstoepassing. Deze instantie is ook maatgevend voor de jurisprudentie en een vraagbaak voor beoordeling van identieke gevallen.

In acute gevallen kan de RSJ de uitvoering van beslissingen schorsen indien zij tijdig wordt ingeschakeld.

De ruimte voor de beklagzittingen is krap en oncomfortabel. De renovatie van het gebouw zal rond 2028 plaatsvinden. Daarbij zal rekening worden gehouden met de behoefte van de commissie aan een ruimere en goed geoutilleerde accommodatie.

2D De portefeuilles

Naast de contacten met gedetineerden en de directie zijn de contacten met personeelsleden op cruciale posities van belang.
Om het toezicht te optimaliseren heeft de commissie specifieke portefeuilles vastgesteld zodat de commissieleden zich kunnen concentreren op bepaalde afdelingen en aspecten. Het contact met sleutelfiguren in de organisatie completeert het overzicht op de organisatie en bevordert dat tijdig kan worden ingespeeld en ingegrepen op situaties die als zodanig de orde en rust kunnen verstoren.
Dat men toezicht houdt betekent dat men niet volstaat met passief toeschouwerschap. Zo zijn de afdelingen toegedeeld en de onderwerpen ondergebracht bij leden die daarover elk jaar rapporteren.Aldus gebundeld toezicht leidt soms tot maatregelen om de aandacht te nuanceren.

Daarnaast en bovendien vindt jaarlijks op een willekeurig moment een onaangekondigd bezoek plaats waarbij oa de noodprocedures worden gechekt. Bij dit bezoek in 2024 werden met succes de parate verbindingen uitgeoefend. Directie, brandweer, politie en arts bleken telkens bereikbaar. Er was veel waardering voor het werk van de nachtploeg die present is en men kan de aandacht van de commissie van toezicht ook waarderen.

3 DE AFDELINGEN

De Schie is verdeeld in 4 afdelingen en een speciale afdeling A3 waar zich de zogenaamde “terroristen afdeling” bevindt, benevens de Isolatie of Observatie afdeling ,waar disciplinaire straffen of maatregelen tbv de orde en veiligheid worden uitgevoerd.
De A en B afdeling zijn gevangenis voor afgestraften. De C en D afdeling vervullen de Huis van Bewaring functie voor gedetineerden die op de uitspraak in hun strafzaak wachten. Op de C is een extrazorgafdeling [24]

A de afdeling A1 en A2

Op deze afdeling verblijven op 2 galerijen 48 gedetineerden die voor de helft van de populatie jarenlange gevangenisstraffen dienen uit te zitten. Zij kennen hun penitentiaire perspectief: de datum van hun invrijheidsstelling.
Halverwege het verslagjaar werd een nieuw afdelingshoofd geïnstalleerd dat 14 ft personeel heeft aan te sturen. Oude medewerkers gaan met pensioen en nieuwe medewerkers dienen worden ingewerkt. Met divers en jong personeel is een nieuw patroon van routine en collegialiteit een opgave voor de teambuilding. Een stabilisering van de samenstelling is aanwijsbaar.
In verband met beperkte beschikbaarheid van personeel is gedurende 2024 sprake van verstrakking van het programma in de avonduren en in het weekeind. Inmiddels is het avondprogramma opgeschort tot de herfst 25.
Ook de manieren worden aangescherpt zoals op tijd klaarstaan voor bezoek of arbeid en niet dralen of hangen. De eigen verantwoordelijkheid van de gedetineerde wordt aangesproken. Slordige zaken worden niet meer op hun beloop gelaten.
Personeel is soms gehaast en in tijdnood zodat sommige gedetineerden menen niet tot hun recht te zijn gekomen. Soms is er sprake geweest van gunsten en tradities die werden beleefd als rechten en die echter door de nieuwe leiding werden teruggedraaid. Dat stuit soms op weerstanden die aanleiding geven tot klachten en grieven. Uit analyse van klachtgegevens uit 2024 blijkt dat de A-vleugel leverancier is van gemiddeld meer klachten dan andere afdelingen.
Het afdelingshoofd zorgt ervoor toegankelijk te zijn voor kwesties over de goede gang van zaken. Tijdige interventies samen met de juridisch medewerker blijken goed te werken zodat het aantal klachten en grieven kon worden gereduceerd.

B de Terroristenafdeling TA op de 3^{e} etage van de A afdeling

De afdeling bevindt zich op een speciaal niveau en is een extra beveiligde afdeling met een speciale portiers post.

Het regiem berust op speciale huisregels met betrekking tot bezoek en censuur en brengt met zich mee dat geen contacten plaatsvinden met gedetineerden van andere afdelingen.
Het aldus gecreëerde milieu beoogt radicalisering van gedachtegoed en activisme te ontmoedigen. Er is een speciaal vrijdaggebed voor hen op de afdeling en een van beide Imams geeft hen geregeld persoonlijke aandacht.
Hoewel er capaciteit van 14 cellen aanwezig is, zijn er maximaal 8 cellen in gebruik.
Op de ene afdeling bevinden zich 6 personen verdacht of veroordeeld wegens terreurdelicten. Op de andere afdeling bevinden zich 2 personen die tot levenslang zijn veroordeeld. De 20 personeelsleden van deze afdeling worden speciaal geworven en beoordeeld op stabiliteit, collegialiteit en communicatief vermogen.
De selectiefunctionaris stelt het gezelschap samen na overleg met de TA Vught en de TA Rotterdam. In 2024 bleek er sprake van geblokkeerde communicatie omdat de groep collectief van mening was dat Rotterdam zich rigide opstelde bij de uitleg van de huisregels. Dat kwam onder meer tot uiting in de weigering om met het indienen van klachten en grieven de impasse te doorbreken en de communicatie vlot te trekken.
De collectieve weigering om te investeren in een meer constructieve sfeer is in de loop van 2024 versoepeld. Er zijn weer gesprekken en er wordt soms weer gelachen. Koken, tuinieren, arbeid en sporten zijn activiteiten die worden aangemoedigd. Er is een speciaal geselecteerde boekencollectie.
De contacten tussen de afdelingshoofden en de directies van Vught en Rotterdam werden in 2023 geëvalueerd en besproken tussen de beide commissies van toezicht.

C de isoleer- en observatieafdeling ISO-OSB

De afdeling bevat in totaal 9 cellen. Deze ruimte wordt regelmatig benut voor het disciplinair straffen van geweldplegers en recidivisten van het bezit van contrabande die hebben doen blijken van herhaaldelijke ongevoeligheid voor mildere sancties. Bezit van telefoons en drugs zijn de grootste oorzaken die tot deze straffen leiden. Ook vechtpartijen leiden tot Isoplaatsing.
Met telefoons kan men beelden versturen en evt getuigen beïnvloeden of opdrachten geven aan een crimineel netwerk. Men kan ook fotoos versturen van personeel en lotgenoten. Daarom moet de leiding dit als ernstig opvatten.
Lichtere sancties zoals verblijf op eigen cel zonder televisie bleken niet afdoende af te schrikken.
Gevolg van plaatsing op de iso is dat men faciliteiten verspeelt en zich nadien opnieuw moet inschrijven voor de arbeid.

De directie is gevraagd om de score van aantallen en aanleidingen iso-plaatsingen met de commissie te delen.

Bij diverse Penitentiaire inrichtingen is er discussie over de toepassing van de isoleerafdeling. Sommigen willen deze optie afschaffen. In de Schie ziet men echter nog steeds de meerwaarde om de aantrekkingskracht van drugs en telefoons te verminderen. Ook voortzetting van crimineel handelen tijdens detentie door beroepscriminelen bedient zich immers van illegale telefoons. De Commissie van Toezicht heeft in het verslagjaar getracht om verblijf op de Iso zinvoller te maken door toe te staan de eigen kleding te dragen, zonwering en sporttoestellen te installeren en oa de bibliotheek te verrijken met lezenswaardige boeken. Bij de weekdienst is bezoek aan de Iso standaard zodat de toestand van de ingesloten mensen en hun verzorgers kan worden waargenomen. Ook in 2025 blijft de CvT zich daarvoor inspannen.
Het kan nodig blijken om plaatsing te gelasten om veiligheidsredenen. Instabiele suïcidale personen kunnen ter observatie worden opgenomen krachtens een maatregel. Ook bolletjesslikkers kunnen op de afdeling aldaar ter observatie plaats nemen op de “zeef” zodat contrabande zichtbaar wordt.

D de B afdeling

De B afdeling bevat 3 galerijen van elk 24 cellen. Het is een gevangenis.
Er is in 2024 een bekwaam afdelingshoofd vertrokken. Er kwam een ervaren afdelingshoofd voor terug. Er bevinden zich daar 72 gedetineerden waaronder thans 7 levenslang gestraften. De gemiddelde stafduur op deze afdeling is berekend op 10 jaar. Op de afdeling van 20 ft zijn er einde 2024 5 vacatures. Om het rooster gevuld te krijgen moet er veel puzzelwerk plaatsvinden. Er is weinig ziekteverzuim.
Er zijn vergeleken met andere afdelingen relatief minder klachten.
Bij getoond onbehagen kan men de bewaarder als mentor vragen te bemiddelen.
Er heerst een oplossingsgerichte benadering omdat ook vaak de gedetineerde geen belang heeft bij drama en tumult. Personeelsleden

hebben binnen de marges de ruimte om met toepassing van gezond verstand naar bevind van zaken te handelen. Dat wordt in het logboek vermeld. Besluitvaardigheid wordt gehonoreerd als men transparant blijft naar de collega's. Een 24/7 organisatie is sterk afhankelijk van de collegiale samenhang in de informatievoorziening.

E de afdeling C

Deze afdeling Huis van Bewaring bestaat uit 2 galerijen met in totaal 48 cellen. Er zijn 24 cellen speciaal bestemd voor EZV , de extra zorgafdeling. Er zijn geen meermanscellen ingericht omdat de geselecteerde populatie kwetsbaar is en doorgaans als mentaal instabiel wordt beoordeeld. Combinaties van gedetineerden op een cel zijn daarom een veiligheidsrisico en dus onverantwoord.
Voor de uiteindelijke plaatsing is slechts het afdelingshoofd bevoegd. Op de EZV zitten voorlopig gehechten en reeds veroordeelden door elkaar. Ook personen die wegens een vermoedelijk zedendelict bescherming verdienen worden vaak op deze afdeling gehuisvest. Het personeel van deze afdeling is speciaal geworven op haar vaardigheden en geduld om mannen met verward gedrag te bejegenen. De zorglast van deze categorie lijkt in 2024 te zijn toegenomen. Ook is gebleken dat de penitentiaire psychiatrische centra PPC geen soelaas meer kunnen bieden wanneer de gedragsproblemen voor PIWers een te grote belasting zijn geworden. De doorstroming is nagenoeg geblokkeerd zodat men zich moet behelpen. De samenwerking met ervaren psychologen en twee op afroep beschikbare psychiaters is dermate goed dat incidenten zijn uitgebleven. Er zijn op de C-vleugel met een formatie van 15 medewerkers 4 vacatures zodat andere afdelingen moeten bijspringen om het rooster te vullen. Voor wat betreft het indienen van klachten en grieven neemt de C-vleugel een bescheiden aandeel. Veel onvrede wordt afgevangen door personeel dat tijdig aanvaardbare oplossingen vindt voor ongemakken en missers.

F de afdeling D

Deze is getalsmatig de grootste afdeling in de Schie . In 72 cellen huisvest men hier 96 personen. Het is een Huis van Bewaring dus er is veel wisseling met telkens nieuwe "gasten"die door de Raadkamers van de rechtbanken worden doorgezonden of worden geschorst. Ook korte straffen van enkele maanden vinden hier plaats.
Gedurende het verslagjaar is de accommodatie op de onderste galerij geschikt gemaakt voor 24 tweepersoonscellen op elk 10 vierkante meter.

Op de cellen is een WC, een fonteintje, een TV en een magnetron. Douchen doet men elders oa op de recreatiegang of bij de zaalsport. Er is een stapelbed waarvan men het niveau door loting bepaalt.

Op de onderste galerij met een bezetting van 48 personen is een apart afdelingshoofd benoemd. Zij heeft elders ervaring opgedaan oa met beheers-problematische gedetineerden en meermanscellen. Voor de andere galerijen is een bekwaam afdelingshoofd werkzaam.
De selectie die voorafgaat aan plaatsing op een dubbelcel is gebaseerd op zorgvuldige observaties door getrainde professionals gedurende de eerste 3 weken van de voorlopige hechtenis. Tot dusverre zijn er nauwelijks incidenten geweest.
Men wordt geacht een celgenoot te accepteren op straffe van isolering in de ISO.
Het vergt een tolerantievermogen om een fysieke en mentale ruimte te delen met een volslagen vreemde met wie men 120 uren per week achter de deur zit opgescheept. Het lijkt een nuttige en pittige oefening in zelfbeheersing voor wie steeds een exclusieve ruimte gewend is geweest. Soms blijkt de celgenoot een kameraad.

De gerechtvaardigde verwachtingen dat de sterkte adequaat zou worden uitgebreid met voldoende personeel zijn niet volledig in vervulling gegaan. Er is ook onder personeel vrij veel verloop geweest en voor jong personeel is een 3 maandse opleiding nodig voordat ze kunnen worden ingezet. Er zijn op de D momenteel 5 vacatures PIWer. Terwijl het ziekteverzuim op de afdeling relatief laag is gebleven is de personeelsbezetting precair. Er is met name in de Randstad een structureel gebrek aan bekwaam en integer personeel. Het is een urgentie die in de landelijke media is doorgedrongen.
Tot dusverre is op de D-afdeling een dagelijks rooster op te stellen waarbij nu nog weinig sport en arbeid worden geannuleerd wegens personeelstekort. Het uitvallen van vertier leidt tot onrust en onbehagen. Ook de bestellingen bij de winkel dienen om deze reden perfect te verlopen. Frustraties horen binnen en buiten bij het dagelijks leven, doch de frustraties in de binnenwereld vinden soms geen toegestane uitweg.
Het teamoverleg gaat vaak door gebrek aan beschikbare tijd niet door. Het routinematig raadplegen van het logboek kan voorkomen dat cruciale informatie over gedrag van de bewoners wordt gemist. In een 24/7 organisatie is de collegialiteit deels digitaal. In de alerte organisatie is de afhankelijkheid van elektriciteit en digitale waakzaamheid middels gerapporteerde gedragsobservatie alleen maar groter geworden.

Het betrappen van drugs en telefoonbezit blijft ook op de D-vleugel een noodzakelijke inspanning die geen verslapping gedoogt. De vaak jeugdige populatie riskeert de sancties menigmaal met de introductie van contrabande.

G Afdeling D & R

Terugkijkend op 2024 kan geconcludeerd worden, dat het casemanagement inmiddels op orde is. Er zijn in PI de Schie 11 casemanagers werkzaam, die volledig zijn ingewerkt.

Vanuit de Commissie van Toezicht wordt het contact met D&R als positief ervaren. Klachten met betrekking tot het casemanagement worden snel opgepakt.

Waar D&R in PI de Schie mee geconfronteerd wordt, zijn de volgende punten:
- Er is sprake van een slechte communicatie vanuit DJI richting D&R PI de Schie. Beslissingen worden alleen vermeld in TULP en niet rechtstreeks gemeld hij gedetineerden en casemanagers. Dat betekent dat de casemanager altijd de slechte boodschap moet brengen met betrekking tot een beslissing, die niet door de directie van de Schie is genomen. In de praktijk houden gedetineerden vaak de directie wel verantwoordelijk voor een negatieve beslissing wat direct van invloed is op de houding richting casemanager. Dit kan een onveilige werksituatie creëren. Voor D&R van PI de Schie ontbreekt hierin vanuit het hoofdkantoor het meewerken cq meedenken in het nemen van een gezamenlijk juiste beslissing naar een gedetineerde toe.
- De casemanager ontvangt nooit een beslissing van het hoofdkantoor zwart op wit en kan daarom een beslissing nooit feitelijk onderbouwen naar een gedetineerde toe. Dit leidt regelmatig tot onbegrip hij de gedetineerde;
- Door de grote achterstanden hij de selectiefunctionaris zijn er op het hoofdkantoor nieuwe meerdere selectiefunctionarissen in 2024 benoemd. Casemanagers zijn echter de uitvoerders van de beslissingen van een selectiefunctionaris, maar daar heeft geen uitbreiding plaatsgevonden. Dat wordt als onrechtvaardig ervaren.

4 De Onderwerpen

4a Medische zaken

De bezetting van de zorgafdeling onderging een flinke verandering nadat 2 ervaren verpleegkundigen elders een baan accepteerden. De formatie is nog niet voltallig zodat het overgebleven personeel de totale zorglast moet zien te verwerken.

Er hebben helaas in het verslagjaar 2 gedetineerden suïcide gepleegd, hetgeen veel emoties bij personeel en gedetineerden veroorzaakte, temeer omdat het gedurende een reeks van jaren niet voorkwam in de Schie. Er zijn onderzoeken afgerond naar de nakoming van de calamiteiten procedures welke geen missers of euvels hebben aangetoond. Het blijven echter ingrijpende gebeurtenissen waarop ook de geestelijk verzorgers in de nazorg hun aandacht concentreren.
Er zijn 5 huisartsen die elk een werkdag in de Schie present zijn. Zij werken naar het oordeel van het hoofd Zorg goed samen en vormen een team. De artsen zijn gedetacheerd vanuit Medtzorg, een landelijke organisatie die basisartsen opleidt tot penitentiair arts. Deze specialisatie duurt een jaar.

Er is sprake van een landelijke aanbesteding van een nieuw patiëntendossier, een wezenlijk belangrijke schakel in een instituut waar artsen elkaars patiënten behandelen en medicatie voorschrijven. Het E-Dossier levert immers een basis voor samenwerking.
Wat de psychologen betreft is de bezetting stabiel met bovendien de kwalificatie van erkende opleiding voor GZ-psycholoog, die bevoegd is zelfstandig diagnoses te stellen en behandelingen uit te voeren.
De Schie beschikt over 2 parttime psychiaters en een psychiater in opleiding. Zij zijn gedetacheerd door het forensisch psychiatrisch centrum. Zij verschijnen met name op de EZV, de Iso en Obs, de TA en op afroep van afdelingshoofden, psychologen.
Zij zijn bevoegd psychofarmaca voor te schrijven.
De apotheek, de tandartsenzorg en de fysiotherapie functioneren allen naar behoren.

NB Bijlage medische klachten

4.2 Geestelijke verzorging GV

Geestelijk verzorgers zijn werkzaam bij de Dienst Geestelijke Verzorging in Den Haag waar zij bij hun eigen geloofsgenoten verantwoording afleggen en leiding krijgen. Ook supervisie en voortgezette opleiding vinden daar plaats.
Het team geestelijke verzorging in de Schie bestaat uit 2 Imams, een RK en een PC pastor, een humanist en voorts op afroep een Pandit voor de

hindoes, een boeddhist, een Rabbijn en een orthodoxe priester. Bijna 40% van de populatie is moslim.
Niet alle gedetineerden [schatting is 15 %] willen zich voorzien van een contact met een van de geestelijke verzorgers. Deze contacten zijn zeer vertrouwelijk.
De geestelijk verzorgers zijn zeer te spreken over de bereidheid van het personeel bij het faciliteren van gebedsdiensten, gespreksgroepen en gesprekken zodat zij hun werk kunnen doen. De ruimte voor deze bijeenkomsten voldoet aan de verwachtingen.
Door het personeelstekort kunnen ‘smorgens geen persoonlijke gesprekken op de kamers plaatsvinden omdat er geen “gangwacht“ als veiligheidspal beschikbaar is.

Het vrijdaggebed en de viering van de vastenmaand Ramadan zijn belangrijke momenten in de week en in het jaar. Ook aan de Ramadan wordt door ruim de helft van de moslims deelgenomen.
Elk weekeinde is er een oecumenische dienst voor de christenen, die goed wordt bezocht. Andere activiteiten in het weekeind zijn schaarser geworden. Bezoek van familie is van de zondag verschoven naar de door de weekse dagen.

De nazorg bij twee gevallen van suïcide in de Schie in het verslagjaar heeft speciale aandacht gevergd van de GV. Ook het personeel wordt daarbij niet vergeten.
Hoewel buiten de gevangenis de polarisatie door internationale conflicten wordt aangewakkerd is er van oplopende spanningen en uitbarstend geweld intern tussen groepen geen sprake geweest.

4.3 Arbeid en recreatie

ARBEID

Het jaar 2024 is begonnen met 8 vacatures voor werkmeesters. Omdat daardoor de arbeid wegviel , werkzalen werden gesloten en gedetineerden werden opgesloten op de eigen cel, was deze situatie voor iedereen onaangenaam en urgent. Er werd door de directie een 4 daagse werkweek ingesteld. In de loop van het jaar werden 6 geschikte medewerkers aangesteld, waarvan er weer een is vertrokken. Het knelpunt van beschikbare arbeidsbegeleiding is daarmee vrijwel opgelost.
Arbeid is niet verplicht. Wie zich opgeeft wordt verwacht te zullen komen en zich te gedragen. Arbeidsongeschikten kunnen door de arts worden beoordeeld als geschikt voor bepaald soort werk. Wie wordt uitgesloten van arbeid als gevolg van wangedrag

kan zich opnieuw melden, waarna hij moet wachten op een plek. Over de betaling van wachtgeld heeft de RSJ in een procedure helderheid verschaft.
De metaalwerkplaats dient als leerwerkplaats waar men garantiecertificaten kan behalen, diploma's voor vaklieden waarvoor metaalbedrijven belangstelling hebben. Vaklieden zijn overal welkom.
Het werkaanbod van het bedrijfsleven is divers: lampen, stickers, lockers, warmtemeters en inpakwerk. Er is ook routinewerk zoals het vouwen van washandjes
De voldoening bij de arbeid wordt gepeild en ook de behoefte aan vaardigheden op de arbeidsmarkt wordt onderzocht op lacunes waar later kansen liggen op werk.
Er is overleg met de gedetineerdencommissie [Gedeco] om de mogelijkheden en de gelegenheden te verruimen.
Per afdeling zijn er reinigers die het vertrouwen genieten en bewegingsvrijheid hebben totdat soms van het tegendeel is gebleken en andere gegadigden klaarstaan.
Het stadion van de Honkbalvereniging Neptunus ligt op een steenworp afstand van de Schie. Instructeurs van Neptunus hebben 9 trainingsbijeenkomsten verzorgd voor een groep gedetineerden om zich te bekwamen in teamwerk, ondersteuning en motivatie.
In de 10^{e} bijeenkomst werd een wedstrijd gespeeld tegen oud professionals van Neptunus. Met name de Antilliaanse gedetineerden worden enthousiast van honkbal.

De Schie zal na 40 jaar exploitatie in 2028 een ingrijpende renovatie ondergaan. De indeling van de werkzalen zal worden herzien naar gelang de veranderde behoeften en mogelijkheden van de arbeid in de afgelopen 40 jaar op een arbeidsmarkt, waarin bv digitalisering en robotisering een hoge vlucht hebben genomen.

RECREATIE

Voor mensen in gevangenschap met name in de leeftijdscategorie tussen 20 en 50
is lichaamsbeleving in de vorm van sportbeoefening zowel individueel als in groepsverband noodzakelijk. Er zijn in de Schie 2 sportzalen waar elke gedetineerde wekelijks 2x45 minuten mag sporten. Inspanning vitaliseert en geeft daardoor ook een mentale gezondheidsheidsbevordering. Personele krapte leidt er soms toe dat de sport moet uitvallen en dat er weinig persoonlijke aandacht kan worden geboden.
Met name in lente en zomer wordt bij gelegenheid op de luchtplaats buitensport bedreven voetbal en tennis. Dat kan alleen als voldoende personeel toezicht houdt.

Elke gedetineerde heeft recht op basisonderwijs. Het onderwijs wordt gegeven door een vaste leerkracht die echter in 2024 langdurig ziek is geweest. Er wordt voor ieder een persoonsgericht plan gemaakt. De computer verleent daarbij goede diensten.
Laaggeletterdheid, vaak in combinatie met licht verstandelijke handicap, komen veel voor. Sommige gedetineerden laten een brief of een klacht schrijven door een collega.
Voor ambitieuze gedetineerden wordt telkens gezocht naar geschikte opleidingen die op zelfstudie zijn ingericht. Er zijn voorbeelden van colleges bij de open universiteit.

Gedetineerden mogen per week een uur naar de bibliotheek. Ze kunnen daar een boek lenen, krant lezen, spelletjes spelen, met de computer oefenen. Misdaadboeken zijn in talrijke mate aanwezig. Omdat ze zelf mogen koken en via de winkel producten kunnen bestellen, zijn kookboeken populair. Leeszaal Vreewijk verschaft wederom meer dam 100 exemplaren.
Het budget voor nieuwe boeken is bescheiden 1500 E daar komt jaarlijks 1000 E bij voor de laaggeletterden. Per detentieplaats is dat minder dan 10 euro per jaar.
Het invoeren van boeken in de PI is beperkt wegens het risico van contrabande of radicalisering. Voor het nieuws en vertier en films is er via de TV een spectrum aan programma’s beschikbaar. De TV is een belangrijk instrument geworden om wereldvreemdheid en afstomping van gedetineerden te voorkomen.

4.4 De Gedetineerdencommissie GEDECO

Maandelijks vindt overleg plaats tussen een delegatie van gedetineerden, een afdelingshoofd, de directie en een lid van de commissie van toezicht. De onderwerpen op de agenda betreffen de algemene voorzieningen, de voeding en de winkel, de omstandigheden en de roostering van bezoek en de zaken die de omstandigheden van de gedetineerden het meest direct raken. De kwaliteit van dit overleg is in 2024 toegenomen. De deelnemers voelen zich serieus genomen .Afspraken worden nagekomen.
In 2024 kwamen oa aan de orde
Arbeid en beloning: de vergoeding is landelijk vastgesteld zonder lokale variaties.
TV kanalen: uitbreiding van aantal en aard van zenders wordt onderzocht
Play stations: Er zijn voor de Gevangenis A+B elk 2 spellen besteld
De winkel: wekelijks bestellijsten voor 250 personen garanderen niet steeds succes.

Buitensport, de feestdagen en de zomer- BBQ waren onderwerp van gesprek.

4.5 Diversen

Levenslang

In de Schie verblijven circa 8 personen met een levenslang vonnis. Jurisprudentie van het mensenrechtenhof in Straatsburg heeft veroorzaakt dat de lidstaten tot een procedure verplicht zijn om na 25 jaar een herbeoordeling te laten plaatsvinden van de noodzaak van voortzetting en de gevaarzetting. Dat betekent tevens dat het perspectief van “vrijlating ooit” hen niet verstoken mag laten van zinvolle dagbesteding en toekomstgerichte initiatieven zoals studie. De commissie heeft besloten deze categorie jaarlijks te evalueren.

Het ouder en kind programma

Er is in de Schie capaciteit om voor telkens 6 vaders op een woensdagmiddag mogelijk te maken dat zij zonder de moeders contact hebben met hun jonge kind.
Er zitten momenteel 24 vaders in het programma. De accommodatie laat te wensen over terwijl velen de waarde van dit programma appreciëren vanuit het inzicht dat vaderbinding mannen van recidive kan weerhouden

Excursie naar PI te Westzaan

Rotterdam heeft soms iets te leren van Amsterdam. Met deze verwachting werd een werkbezoek georganiseerd. Uit oogpunt van vakontwikkeling bezocht de commissie de nieuwe PI te Westzaan, de opvolger van de “Bijlmerbajes”.
De oplossingen van personeelsbezetting en het ziekteverzuim , de variatie van werkzalen met de productie van oa fietsen en koffie en de mentaliteit van de personeelsleden . Indruk.

5 Tot besluit

In een cijfermatige weergave van klachten en grieven [bijlage] kan men zich een beeld vormen van de aard en omvang van blijken van onvrede.
De commissie staat open voor opmerkingen en vragen over het Jaarverslag 2024.
Men kan zich via de secretaris van de commissie melden bij de voorzitter.

……

	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gegrond	deels gegrond	ongegrond	niet ontvankelijk	overgedragen	ingetrokken	ingetrokken na bemiddeling	ingetrokken ter zitting	afdoening na rogatoir verzoek	grief afgedaan	eind voorraad
Totaal 21	388	845	607	238	16	1015	804	211	121	35	194	2	30	181	265	37	13	43	215	218
Totaal 22	218	678	476	202	20	787	642	145	94	29	133	2	32	113	226	77	10	35	130	109
Totaal 23	109	749	485	264	32	790	518	272	55	35	92	2	38	99	98	106	26	52	242	68
Totaal 24	68	857	514	343	31	807	525	282	44	27	112	0	35	159	77	60	15	60	261	118

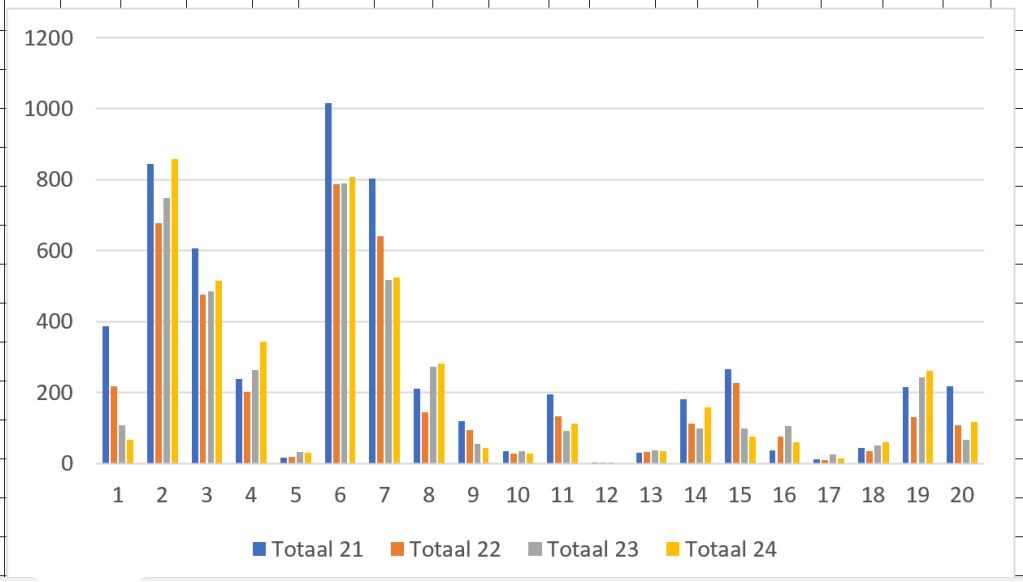

aantal medische grieven/klachten					
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	2024
Aantal klachten	27	20	23	18	78
Bemiddeld hoofd medische zaken	16	8	11	6	43
Naar medisch adviseur	4	6	9	4	7
Naar RSJ	1	1	1	0	0
RSJ gegrond	1	0	1	0	0
Ontslag/overplaatsing (niet bemiddeld)	6	5	3	2	28

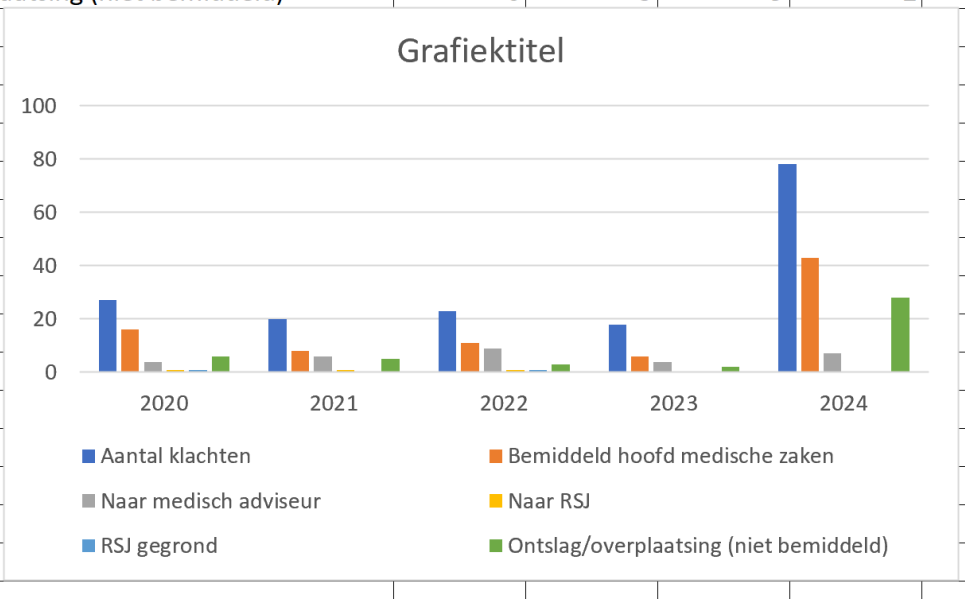

Soort klachten/grieven	grieven 2024	klachten 2024	totaal 2024	Grieven 2023	Klachten 2023	Totaal 2023	Grieven 2022	Klachten 2022	Totaal 2022
Activiteiten (arbeid)	12	10	22	13	17	30	6	17	23
Activiteiten (diversen)	9	9	18	5	10	15	8	5	13
Activiteiten (luchten)	8	6	14	10	5	15	8	14	22
Activiteiten (sport)	16	22	38	11	6	17	6	11	17
Behandeling	8	4	12						
Bejegening	31	11	42	24	24	48	42	36	78
Bewegingsvrijheid	1	0	1						
Compensatie	0	2	2						
Contact buitenwereld (bellen)	5	12	17	6	20	26	7	6	13
Contact buitenwereld (bezoek)	20	28	48	19	27	46	5	31	36
Contact buitenwereld (media)	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Contact buitenwereld (post)	5	6	11	0	1	1	1	3	4
Controle	11	13	24	8	23	31	6	14	20
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT)	8	25	33	4	41	45	3	32	35
Dienst terugkeer en vertrek	0	0	0						
Disciplinaire straf	2	62	64	2	48	50	0	63	63
Eisen verblijfsruimte	3	3	6	3	2	5	4	1	5
Geweld	0	2	2	0	2	2	1	0	1
Informatie/procedure	51	44	95	45	76	121	34	77	111
Nog onbekend**	28	0	28	10	21	31	2	12	14
Ordemaatregel	0	11	11	0	8	8	1	17	18
Persoonlijke voorwerpen	6	68	74	8	14	22	10	28	38
Regime	2	3	5	0	5	5	1	1	2
Rekening courant/zak- en kleedgeld	14	14	28	25	27	52	4	17	21
Rogatoir verzoek	1	62	63						
Selectie/overplaatsing (extern)	2	7	9	0	6	6	1	4	5
Selectie/overplaatsing (intern)	4	1	5	0	4	4	5	11	16
Transport	1	0	1	0	0	0	1	0	1
Verlaten inrichting	9	22	31	3	21	24	1	10	11
Verzorging (diversen)	33	49	82	9	22	31	13	18	31
Verzorging (godsdienst/levensovertuiging)	5	9	14	1	0	1	1	5	6
Verzorging (medisch)	16	31	47	8	20	28	5	25	30
Verzorging (persoonlijk)	2	7	9	19	10	29	4	8	12
Totaal	313	544	857	233	460	693	181	466	647